

שם המחקר: חוויות האחאות לילד עם מוגבלות שכלית התפתחותית במשפחות עולים מברית

המועצות לשעבר

שנה: 2019

מס' קטלוגי: 890-244-2020

שמות החוקרים: אלה קרפ- משש בהנחיית: דר' כרמית- נועה שפיגלמן

רשות המחקר: אוניברסיטת חיפה

מגבלות המחקר

מגבלות המחקר הנוכחי נבעו בעיקר מהקושי לגייס מרואיינים: ראשית, הגיוס התמקד בעיקר בנותני שירותים המעניקים שירותים לאנשים עם מש"ה ומשפחותיהם. הקשר מול נותני השירות היה מורכב ולא תמיד היה שיתוף פעולה, לצד זה חשוב לציין כי במקרים בהם היה שיתוף פעולה, גיוס מרואיינים למחקר. שנית, מספר האנשים מועט של אנשים שהתאימו למחקר מבחינת הקריטריונים. פעמים רבות נמסר על ידי נותני השירות כי במשפחות המדוברות יש רק ילד אחד במשפחה ולרוב עם מש"ה. שלישית, אנשים שהתאימו למחקר לא הסכימו להתראיין. סיבה זאת יכולה להתקשר למאפיינים של אוכלוסיית המחקר הנוכחית. במחקר עלה מספר פעמים הן בסקירת ספרות והן בממצאים כי יוצאי ברית המועצות לשעבר מאופיינים בתרבות סגורה שלא תמיד משתפת פעולה, דבר בא לידי ביטוי בעיקר מול נותני השירות. כל אלו השפיעו על תהליך גיוס המרואיינים, דבר שהשפיע על מספר מרואיינים בפועל והאריך את תהליך גיוס המרואיינים עצמו.

כמו כן, האחים שרואיינו למחקר מהווים תת-אוכלוסייה של יוצאי ברה"מ לשעבר שנמצאים באינטראקציה מול נותני שירותים, אך יש לזכור כי מלבדם ישנם משפחות רבות שאינן מקבלות שירותים כלל. לאור זאת, ממצאי המחקר מתייחסים למשפחות שמקבלות שירותים בקהילה ואילו משפחות שאינן נמצאות באינטראקציה מול נותני שירותים בקהילה לא נכללו במחקר. מגבלה זאת משפיעה על ממצאי המחקר מבחינת יכולת הכללה של הממצאים על משפחות אחרות.

המלצות למחקרי המשך

ממצאי מחקר אלו יכולים להוות בסיס למחקרים נוספים הנוגעים לחוויית האחאות לילד עם מש"ה ולהתמודדותן של משפחות עולים מברית המועצות לשעבר. המחקר הנוכחי התבקש לחקור את חוויית האחאות לאח עם מש"ה בהקשר תרבותי. מהספרות המחקרית עלה כי ישנם "מתווכים תרבותיים" שמטרתם לגשר על הפער השפתי-תרבותי בין משפחות עולים לבין נותני שירותים בקהילה. מושג זה לא עלה מתוך ממצאי המחקר, לצד זה ניכר כי תפקיד האח ללא מוגבלות מכריע בכל הנוגע לקשר בין המשפחה לבין נותני השירותים בקהילה, בעיקר בכל הנוגע לפער השפתי והתרבותי. כיוצא בזאת ישנה חשיבות למחקר המשך העוסק בקשר בין משפחות עולים לבין נותני שירותים, להעמיק את הידע בנוגע לתפקיד האח כמתווך בהקשר של "מתווכים תרבותיים". כמו כן מחקר המשך יאפשר לבחון את החששות והתמודדות של האחים מנטל הטיפול באח עם מש"ה לאחר הזדקנות ההורים, את דרכי פעולה שהם נוקטים על מנת להתמודד עם הנטל ואת המשאבים הנחוצים להם.

מורכבות הקשר בין משפחות עולים מברית המועצות לשעבר ונותני השירות בקהילה הוא משמעותי ובעל השפעה רבה על שני הצדדים. המלצתי למחקר המשך היא לבחון את הנושא מנקודת מבטם של נותני השירות והתמודדותם עם משפחות אלו בכלל והתמודדותם עם האח ללא מוגבלות בפרט. ביצוע מחקר המשך יכול לסייע בהכרת הקשיים שעימם מתמודדים נותני השירות והחסמים לתקשורת – מנקודת מבטם של נותני השירות.

- [לפריט המלא](#)
- [למאגר המחקרים של קרן שלם](#)
- [למאגר כלי המחקר של קרן שלם](#)